

L'inspecturat da vischnancas infurmescha
Gemeindeinspektorat informiert Gemeinden

Donns da malaura 2002 Elevaziun e finanziaziun

Las grevas malauras dal november 2002 han chaschunà gronds donns en numerusas vischnancas da noss chantun. Suent l'engaschament cumplain da tut las forzas per salvar e rumir vali ussa d'eruir la dimensiun dals donns ed ils custs per las reparaziuns sco er da garantir la finanziaziun. Per cuntanscher questas miras dovri ina buna coordinaziun tranter las vischnancas ed il chantun. Cun l'ediziun speziala da la brochura d'infurmaziun da l'inspecturat da vischnancas dal chantun vul la cumissiu „Donns malaura november 2002“ dar a las vischnancas en furma cumpacta infurmaziuns nizzaivlas per dumagnar ils donns e la finanziaziun da tals.

Cun il conclus dals 19 da november 2002 ha la regenza institui ina cumissiu „Donns malaura november 2002“ sut il presidi da cusseglier guvernativ Stefan Engler. Igl è il duair da questa cumissiu da coordinar l'elevaziun e la finanziaziun dals donns da malaura ed en spezial da procurar ch'ils daners da donaziuns vegnan impundids irreproschablain.

1. Annunzias da donns

En il Fegl uffizial nr. 46 dals 21 da november 2002 è vegnida mussada la via per annunziar ils donns e per dumandar sustegn.

Uffizi cirquital: donns elementars da privats e da corporaziuns privatas

Assicuranza d'edifizis: donns als edifizis

Uffizi dal servetsch social: donns betg assicurads u assicurads insufficientamain che periclitoschan l'existenza

Inspecturat da vischnancas: donns a l'infrastructura da las vischnancas

Quai n'excluda però betg ch'i vegnan fatgas paralelmain expertisas specificas dal rom sco er elevaziuns supplementaras entras ils differents posts spezialisads e las autoritads ch'èn cumpetentas per las subveziuns (selvicultura, megluraziun, correcziun dals curs d'aua, ambient, planificaziun territoriala; cf. latiers las infurmaziuns dals posts spezialisads sut punct 5.

La colliaziun da las differentas circulaziuns d'infurmaziuns e las assegnaziuns als posts spezialisads ch'èn cumpetents succeda entaifer la cumissiu „donns malaura“. Perquai recumandain nus a las vischnancas da transmetter als posts inditgads tut las infurmaziuns che pertutgan donns. Indicaziuns supplementaras u indicaziuns novas duain mintgamai vegnir furnidas pli tard.

En annexa da questa ediziun speziala „Ginfo malaura“ survegnis Vus ina recumandaziun per l'adattaziun dal tschains da calculaziun intern

2. Coordinaziun da las donaziuns

Igl è gia entradas grondas donaziuns per sustegnair las unfrendas da la malaura. Per l'agid immediat han ins er gia impundi meds correspondents al lieu. Da preschent entran donaziuns sur plirs chanals:

- donaziuns directas a privats
- donaziuns directas a vischnancas pertutgadas
- collecta naziunala „chadaina da fortuna“/Caritas Svizra Conto 10-15000-6 „Malauras Svizra“
- fond da malauras dal padrinadi svizzer per vischnancas da muntogna
- conto malauras chantun Grischun GKB CG 180.478.200 en favur dal Conto 2031.8101

La cumissiu sa stenta perquai per in maletg cumplet da tut las circulaziuns da donaziuns. Tar l'expertisa

da las singulas dumondas vegn scleri, nua ch'igl è gia vegnì fatg donaziuns. Sche las examinaziuns èn terminadas vegnan las donaziuns transmessas directamain. En quest connex vegnan duvradas tant las donaziuns ch'èn entradas tar il chantun sco er quellas ch'èn entradas tar la Caritas / „chadaina da fortuna“. Sco che las donaziuns da la collecta naziunala „chadaina da fortuna“ / Caritas vegnan duvradas pon ins vesair or da l'infurmaziun da la Caritas (p. 4), la quala è er represchentada en la cumissiun „donns malaura“.

3. Finanziaziun dals donns da malaura

Per la finanziaziun dals donns vali da far atenziun a la successiun dals differents purtaders da prestaziuns. Emprima prioritad han las prestaziuns tenor la lescha sco er las prestaziuns da las assicuranzas (assicuranzas privatas, IAE, l'assicuranza per il servetsch dal corp da pumpiers). Alura suondan las subvenziuns (selvicultura, correcciun dals curs d'aua, megliuraziun, protecziun da las auas), prestaziuns da la cassa per donns elementars, dal fond svizzer ed il pli davos las donaziuns. Tar las donaziuns vala l'emprim la determinaziun da l'intent entras il donatur. En cas ch'i manca ina indicaziun espressiva pertutgant l'utilisaziun da la donaziun, vegnan l'emprim vidlonder privats e pir suenter vischnancas e corporaziuns dal dretg public.

Tut tenor da tge donn ch'i sa tracta vegnan differenziads ils suandants stgalims:

- lavurs da rumida / mesiras d'urgenza / intervenziuns per la protecziun e la segirtad da la populaziun e dals implants.
- mesiras da reparaziun: mesiras per ch'ils implants posian puspè vegnir duvrads correspondentamain a lur funcziun (p. ex. charrar vias) e per che la segirtad saja garantida.
- ulteriuras mesiras successivas; investiziuns novas u supplementaras che cumpletteschan (projects: selvicultura, correcciun dals curs d'aua, megliuraziuns, provediment d'aua, serenaziun).

Quant lunsch che las grevezas dals custs restants or da las categorias da donns b e c pon vegnir resguardadas dependa a la fin da la dimesiun da las donaziuns ch'èn entradas.

4. Registraziun dals donns da malaura

L'inspecturat da vischnancas recumonda a las vischnancas da registrar separadamain tut las expensas e las entradas en connex cun la malaura. Quai pervia dal motiv ch'il mument n'è in'attribuziun exacta da las differentas expensas betg pussaivla. Persuenter duai vegnir averta en las passivas sut las „obli-

gaziuns currentas“ la sutgruppa „207 donns da malaura 2002“. Là duain vegnir fatgas ad interim las cudeschaziuns correspondentas sin uschenumnads contos da rendaquint.

La vischnanca po tut tenor la grondezza dals donns e da las donaziuns examinar, sch'ella vul manar dus contos da rendaquint (in conto da las expensas ed in conto dal retgav). Ils contos pon eventualmain anc vegnir sutdividids cun numers currents (p. ex. 2070.21 donaziuns). En mintga cas recumandain nus d'archivar ils mussaments en in ordinatur separà e d'als proveder cun in agen circol da numer dal giustificativ.

L'annullaziun dals contos da rendaquint succeda u entras dar vinavant ils custs a terzas personas u entras engrevgiar il quint d'investiziun (funcziun 752.xxx.xx donns da malaura 2002). Là nua ch'i vegnan stgaffids projects vegnan ils custs debitads al champ correspondent dal quint d'investiziun.

2070.10 conto da rendaquint: expensas donns da malaura 2002

indemnisaziuns dal stab directiv communal, dal corp da pumpiers, da la protecziun civila, da las forzas da salvament, etc. custs da dunsena, spesas custs da salvament lavurs da rumir lavurs da reparaziun atgna lavur dal personal forestal e dal lavuratori material (laina, gera, etc.) novas acquisiziuns da guaffens, maschinas, mobiglias pajaments immediats	
--	--

2070.20 conto da rendaquint: retgavs donns da malaura 2002

restituziun dals custs per il servetsch dal corp da pumpiers prestaziuns d'assicuranza (edifizis, mobigliar) donaziuns da terzas personas (chadaina da fortuna, padrinadi, privats, etc.)	
---	--

Per ulteriuras infurmaziuns en connex cun il tractament en la contabilitad dals donns da malaura 2002 stat l'inspecturat da vischnancas dal chantun Grischun, Grabenstrasse 1, 7000 Cuira, telefon: 081 257 23 91, e-mail: info@gi.gr.ch, gubent a Vossa disposiziun.

5. Informaziuns dals posts specialisads

Annunziar donns vi d'edifizis directamain a l'institut d'assicuranza d'edifizis dal Grischun!

Ils edifizis èn assicurads obligatoriamain tar l'assicuranza d'edifizis dal Grischun cunter donns elementars (en general per la valor da nov).

Donns vi d'edifizis cun ina **summa dal donn probabla da sur 400.-- francs** pon vegnir annunziads directamain tar l'assicuranza d'edifizis. Ils experts dal donn guardan e giuditgeschan ils edifizis donnegiads entaifer curt temp suenter l'annunzia.

S'annunziar directamain tar la partiziun da donns per telefon 081 257 39 14 u 081 257 39 15, per e-mail a schaden@gva.gr.ch u online sur www.gva.gr.ch.

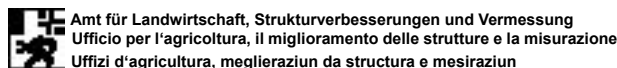
Annunziar donns da bains immobigliars a l'uffizi cirquital!

En il Grischun presta la cassa per donns elementars dal Grischun contribuziuns a donns elementars da bains immobigliars e da lur avertura che n'èn betg assicurabels e che sa chattan en possess da **persunas privatas**. Quest'instituziun autonoma dal maun public gida - comunablamain cun il fond svizzer per agid en cas da donns elementars betg assicurabels a Berna - a sustegnair finanzialmain ils donnegiads tar la reparaziun dal donn. La contribuziun da la cassa per donns elementars munta tenor lescha a maximalmain 50%. Il fond svizzer cumplettescha questas prestaziuns. Sia autezza da la contribuziun è dependenta da las entradas e da la situaziun finanziaria dals proprietaris privats ch'èn vegnids donnegiads.

Per la **registraziun dals donns als bains immobigliars** e da lur avertura ston ins avisar ils uffizis cirquitals. Ils stimaders dals circuls registreschan ils donns e transmettan ils cas per l'elavuraziun ulterura a la cassa per donns elementars dal Grischun. La pli gronda part dals donns pon pervia da las cundiziuns da l'aura pir vegnir guardads da primavaira.

Concernent donns a la rait da vias agriculas sco er ad uals e rempars vegni rinvià a las explicaziuns sequentas da l'Uffizi d'agricultura, meglieraziun da structura e mesiraziun e da l'Uffizi da construcziun bassa dal Grischun.

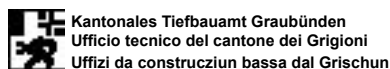
Per dumondas e cussegliaziuns As annunziats Vus tar la cassa per donns elementars dal Grischun, telefon dir. 081 257 39 03.

En vischnancas cun megliuraziun generala currenta vegnan lavurs da rumida e da reparaziun da princip exequidas en questa procedura. Ils donns ston vegnir registrads sin plans entras l'inschigner executur ed els ston vegnir inoltrads ensemen cun ina stimaziun dals custs approximativa a l'uffizi d'agricultura, meglieraziun da structura e mesiraziun (UAMM). Eventualas coordinaziuns cun auters uffizis/autras instituziuns succedan entaifer il chantun.

En las ulteriuras vischnancas pon donns a la rait da vias agriculas ordaifer l'areal da construcziun sco er la reparaziun da surfatschas agriculas da valor vegnir confinaziads en il rom d'in project communal or da credits da la megliuraziun. Premissa è però che l'autorità da construcziun saja en mauns da la vischnanca u tar ina cuminanza da proprietaris da terren.

La surdada da l'incumbensa per lavurs da reparaziun dals donns ha da succeder en cunvegientscha cun l'UAMM. Per eventualas dumondas stat signur Rainer Künzle tel. 081 257 24 51/32 a Vossa disposiziun.

Rempars d'ual e rempars crodan tenor l'art. 4 da la lescha davart la construcziun da rempars e distanzas cunter flums e torrents dal Grischun en l'incumbensa da las vischnancas. En tals cas ston ins contactar la vischnanca e l'uffizi cirquital.

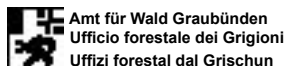
L'uffizi federal per aua e geologia è pront da prestar spert ed a moda nunbirocratica agid finanziar en il rom da sias pussaivladads confurmas a la lescha. Quai pertutga en spezial ils custs da rumida chaschunads en territoris d'abitadi entras auas. Sco custs cun dretg da subvenziun per mesiras immediatas valan en il sector da la correcziun dals curs d'aua:

- rumir enquagliars
- rumida ordinaria da material deposità en territoris d'abitadi inclusiv il nettegiamet/la rumida da linalgias da chanalizaziun ed il deponer material
- lavurs da reparaziun d'enquagliars
- mesiras da defensiun als enquagliars per evitar donns consecutivs
- indemnizaziuns pajadas da l'assicuranza posteriuramain vegnan resguardadas en il quint final (deducziun).

Per che la confederaziun possa planisar correspundentamain ses meds finansials per l'onn 2003 (p. ex. dumondas da credits posteriurs) sto il chantun

pudair communitgar gia durant il mais da schaner la summa probabla dals custs per mesiras immediatas. Nus supplitgain perquai las vischnancas pertutgadas da communitgar en scrit per las auas respectivas ina stimaziun dals custs per mesiras immediatas tenor la definiziun inditgada enfin ils 15 da schaner 2003.

Adressa d'inoltraziun: Uffizi da construcziun bassa, partiziun d'instanzas cunter flums e torrents, Grabenstrasse 30, 7001 Cuira

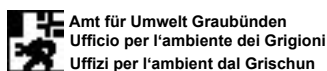

Amt für Wald Graubünden
Ufficio forestale dei Grigioni
Uffizi forestal dal Grischun

A l'uffizi forestal dal Grischun èn enconuschents enfin ussa var 1'500 donns da dimensiun pli pitschna u pli gronda. L'ulteriur proceder per eveniments ch'èn cuvrìds tenor la lescha dal guaud e che vegnan accompagnads entras il servetsch forestal:

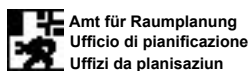
- Inziar resp. garantir lavurs urgentas da segirtad, da rumida e da reparaziuns (provisoriums).
- Far ina survista generala dals eveniments; segirada d'indizis.
- Las lavurs da project effectivas en connex cun las malauras vegnan pir dadas en incumbensa s'enter la marschauna da l'enviern 2002/03, e quai tenor clerias directivas da l'uffizi forestal.
- Attenziun speziala pretendan cundiziuns meteorologicas particularas (fermas precipitaziuns, plievgia / naiv, vent/favugn) ed en spezial la perioda da marschauna 2002/03.
- Ils custs che s'accumuleschan, ch'èn chaschunads entras la malaura s'enter ils 16 da november 2002, e che pertutgan il guaud, ston vegnir registrads separadamain da vischnanca a vischnanca. Pertutgant la finanziaziun vegni decida pli tard. L'uffizi forestal (UF) sa dat fadia en il rom d'in project global, da sutmetter ils custs a la confederaziun ed al chantun per survegnir subvenziuns.

Per dumondas stattan a disposiziun l'uffizi forestal dal Grischun en las regiuns e la centrala a Cuira: tel. 081 257 38 56, e-mail peder.spinatsch@afw.gr.ch.

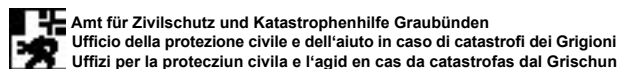
Amt für Umwelt Graubünden
Ufficio per l'ambiente dei Grigioni
Uffizi per l'ambient dal Grischun

Per l'expertisa specifica dal rom da mesiras da reparaziun en il sector dal provediment d'aua e da la serenaziun stattan ils inschigners circuitals da l'uffizi per l'ambient a disposiziun: e-mail info@afu.gr.ch, tel. 081/257 29 44.

Amt für Raumplanung
Ufficio di pianificazione
Uffizi da planisaziun

Tar l'uffizi da planisaziun è vegni engaschà Christoph Zindel sco coordinatur en tut las dumondas concernent il dretg da construcziun e da planisaziun. El è la persuna da contact per tut las vischnancas. Contact: tel. 081/257 23 34, fax. 081 257 21 42, e-mail christoph.zindel@arp.gr.ch; remartga „donns da malaura 2002“

Amt für Zivilschutz und Katastrophenhilfe Graubünden
Ufficio della protezione civile e dell'aiuto in caso di catastrofi dei Grigioni
Uffizi per la protecziun civila e l'agid en cas da catastrofes dal Grischun

L'uffizi coordinescha l'onn 2003 tut las acziuns persunalas da l'organisaziun da protecziun civila dal Grischun e da las organizaziuns da protecziun civila d'auters chantuns sco er d'ulteriuras uniuns d'agid. Offertas d'agid persunalas che vegnan a succeder directamain a las vischnancas ston vegnir annunziadas immediat a l'uffizi.

Dumondas per acziuns d'organizaziun da protecziun civila pon las vischnancas drizzar enfin mez schaner 2003 a l'uffizi. Formulars d'elevaziun vegnan tramess a las vischnancas mez december 2002. Dumondas per acziuns da l'armada ston ins drizzar a l'uffizi.

Contact: tel. nr. 081 257 35 34, fax nr. 081 257 21 63, e-mail: zivilschutz@azk.gr.ch

CARITAS

Contribuziuns da la chadaina da fortuna e da la Caritas
Agid da la chadaina da fortuna e da la Caritas Svizra a persunas ed a corporaziuns è pussaivel, sche las consequenzas economicas d'ina catastrofa da malaura n'èn betg supportablas per las persunas pertutgadas u sch'ellas impedeschan ina perspectiva per il futur.

Agid immediat ed agid transitori: La mira da quest agid è da cuvrir là nua ch'igl è da basegn ils custs supplementars ch'èn vegnids chaschunads a persunas privatas entras la malaura. Uschia pon ins far la dumonda per contribuziuns als custs d'evacuaziuns, en cas d'alloschi supplementar a la differenza dal fit-chasa, custs da viadi supplementars, acquisti urgents en cas che l'assicuranza da mobigliar manca (en cas che l'assicuranza manca, mo sche las entradas e la facultad giaschan sut las normas COSAS) sco er ulteriurs custs supplementars ch'èn vegnids chaschunads entras la malaura e che n'èn betg supportabls per ils pertutgads.

Agid subsidiar: Ulteriuras contribuziuns èn pussaivlas per privats e corporaziuns da dretg privat, en cas gravants er per vischnancas e corporaziuns. Ins po dumandar contribuziuns per ils custs d'intervenziun, da rumida e da reparaziun.

Principis:

Las contribuziuns èn subsidiaras, q.v.d. ins sto pretender u resguardar preliminarment prestaziuns d'assicuranza, indemnizaziuns da la cassa per donns elementars e dal fond svizzer per donns elementars, subvenziuns, contribuziuns da terzas persunas, donaziuns directas etc. I n'exista nagin dretg da contribuziuns da la chadaina da fortuna.

Procedura:

Formulars d'annunzia per dumondas survegnan ins tar l'inspecturat da vischnancas dal Grischun.

Dumondas ston ins inoltrar sur las vischnancas a la cumisiun da coordinaziun.

Il delegà da la Caritas Svizra che fa er part a la cumissiun chantunala da coordinaziun sutmetta mintgamai las dumondas a la cumissiun da finanziaziun da la chadaina da fortuna.

Recumandaziun per l'adattaziun dal tschains da calculaziun intern

Dapi l'ediziun dal manual da la contabilitad da las vischnancas grischunas l'onn 1986 vala per il tschains intern ina tariffa da 5%. Questa tariffa vegn applitgada dapi alura da prest tut las vischnancas grischunas ed el è liant per las vischnancas cun dretg da gulivaziun da finanzas. La fixaziun da questa tariffa è succedida da lez temp a basa da la pratica dals plirs chantuns tar l'introducziun dal nov model da calculaziun. La tariffa unitara recumandada correspundeva a lez temp ad ina media da plirs onns da la tariffa dal martgà da chapital per investiziuns a vista media resp. a vista pli lunga. A basa da la situaziun dal martgà da chapital ch'è midada s'impona in'examinaziun da la tariffa applitgada per il tschains da calculaziun. Ozendi stat a disposiziun a las vischnancas ina pli gronda tscherna d'instruments da finanziaziun. Ellas pon sa proverer considerablmain pli favuraivel cun credits a vista media e pli lunga. Per credits fixes cun ina durada da tschintg enfin otg onns valan actualmain tariffas da tschains da 3 enfin 3,5%.

Sa basond sin questa situaziun e sin giavisch da pliras vischnancas han l'inspecurat da vischnancas e la gruppa da lavur "model da calculaziun" da l'Uniun grischuna dals emploiads da vischnancas (UGEV) examinà in'adattaziun dal tschains da calculaziun intern. Sco resultat da la sesida dals 9 da december 2002 vegn recumandà a las vischnancas il suandant:

Per il tschains intern duai vegnir applitgà cun effect a partir dal 1. da schaner 2002 in tschains da calculaziun da 3%.

Questa recumandaziun vala tant per il tschains dals posts activs sco er dals posts passivs. Il nov tschains duai gia vegnir applitgà per la finiziun da l'onn 2002 ed el duai valair per ina perioda pli lunga (da trais enfin tschintg onns).

Cuira, ils 9 da december 2002